

METODOLOGIA DE L'ESTADÍSTICA DE VAGUES

1. Introducció

L'objectiu principal d'aquesta operació és l'estudi de les vagues, i proporcionar informació sobre els conflictes laborals desenvolupats i la participació dels treballadors en aquests.

La informació procedeix, d'una banda, dels registres administratius de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS), relatius a les baixes per vaga dels treballadors afiliats i, de l'altra, dels qüestionaris estadístics emplenats per les unitats administratives competents de les comunitats autònomes i la Direcció General de Treball del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Les dades es difonen amb periodicitat anual com a dades definitives.

L'estadística de Vagues està inclosa en el Pla i Programa d'Estadística de les Illes Balears.

2. Unitat estadística

Les unitats estadístiques bàsiques d'anàlisi són les següents:

- Vagues i vagues generals.
- Treballadors participants en aquests conflictes.
- Centres convocats, centres implicats i les plantilles d'ambdós.

3. Àmbits de l'enquesta

3.1. Àmbit poblacional

La població objecte d'estudi són els treballadors participants en vagues estimats segons fonts o registrats a la Seguretat Social, així com els centres de treball convocats i implicats en aquestes i les seves plantilles.

3.2. Àmbit territorial

L'àmbit territorial és la comunitat autònoma de les Illes Balears.

3.3. Àmbit temporal

El període de referència és l'any en què es produeix la vaga. La difusió és anual.

Les sèries de participants en vagues estimats segons fonts i de centres de treball convocats i participants i les seves plantilles es publiquen des de l'any 2000. Les dades de participants registrades segons la Seguretat Social es publiquen des del 2022. Les de vagues generals, des del 2012.

4. Definició de conceptes

Activitat econòmica: sector d'activitat econòmica en el qual treballen els participants en les vagues. Fins a l'any 2011 es classifica segons la CNAE 1993 i entre el 2009 i el 2025, segons la CNAE 2009.

Centres de treball convocats: són els centres que pertanyen a l'àmbit de convocatòria de la vaga, i poden participar o no en aquesta.

Centres de treball implicats: nombre de centres que han secundat la convocatòria de vaga, amb independència de la intensitat i la durada amb què s'hagi desenvolupat a cadascun d'aquests.

Vagues: la unitat vaga s'associa a la unitat de convocatòria, independentment del seu àmbit territorial, sectorial i temporal, així com del seu caràcter continu o discontinu. Es consideren vagues desenvolupades durant l'any totes les que han tingut incidència al llarg d'aquest, i es poden haver iniciat en l'any esmentat o en períodes anteriors i haver-se acabat o no abans de finalitzar l'any. Es recullen tot tipus de vagues, existeixi o no comunicació administrativa de la seva convocatòria, excepte les següents:

- Les que no impliquen jornades no treballades, com les anomenades vagues de zel.
- Les que no suposen una reducció significativa de la jornada i, en concret, les de durada inferior a una hora.
- Les que es refereixen a activitats convencionalment «no productives»: vagues d'estudiants, de consumidors, etc.
- Les que afecten col·lectius sense dret a vaga: personal militar i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

Fins al 2016 les dades inclouen les vagues generals; a partir del 2017, no.

Vagues generals: s'entén per vaga general la de qualsevol àmbit territorial (municipal, comarcal, provincial, autonòmic o nacional) la incidència de la qual afecta diverses agrupacions d'activitat econòmica.

Jornades no treballades pels participants estimats segons fonts: correspon a les jornades no treballades per acudir a la vaga dels treballadors estimats segons la consulta directa a les empreses, la consulta a les organitzacions patronals i sindicals, o el seguiment de les vagues mitjançant enquestes. El nombre de jornades no treballades s'obté, en els conflictes de dies complets i amb participació constant, multiplicant el nombre de treballadors participants pel nombre de dies laborables de durada del conflicte. En els altres casos, en els quals la participació no és constant o la interrupció del treball no afecta la jornada completa, entenent per jornada completa la jornada laboral normal que du a terme un treballador sense tenir en compte les hores extraordinàries, el càlcul de les jornades no treballades en cada vaga s'obté multiplicant el nombre efectiu de participants en cadascun dels dies per la part de jornada no treballada en cada dia i sumant aquest resultat per a tots els dies de durada. Aquests casos poden fer que el nombre de treballadors participants sigui més gran que el nombre de jornades no treballades.

Jornades no treballades pels participants registrats segons la Seguretat Social: nombre de jornades no treballades de treballadors que participen en vagues que afecten econòmicament les seves retribucions en els registres de la TGSS. Es calcula per a cada treballador en funció del seu tipus de jornada i el tipus de vaga que du a terme (total o parcial).

Participants estimats segons fonts: es refereix als treballadors dels centres implicats en la vaga que efectivament van participar en aquesta suspent voluntàriament la seva feina, ja sigui durant tot el temps de durada de la vaga o en una part d'aquest. Per determinar el nombre de participants, les fonts són les següents: consulta directa a les empreses, consulta a les organitzacions patronals i sindicals, o seguiment de les vagues mitjançant enquestes.

Participants registrats segons la Seguretat Social: treballadors que participen en vagues que afecten econòmicament les seves retribucions en els registres de la TGSS i que han suspès la seva feina durant tot el temps de durada del conflicte o en una part d'aquest.

Plantilles dels centres de treball convocats: nombre de treballadors dels centres de treball que pertanyen a l'àmbit de convocatòria de la vaga, els quals poden participar o no en aquesta.

Plantilles dels centres de treball implicats: nombre de treballadors dels centres de treball implicats que han secundat la convocatòria de vaga, amb independència de la intensitat i la durada amb què s'hagi desenvolupat.

5. Tractament estadístic

L'IBESTAT extreu la informació de l'Estadística de vagues i tancaments patronals publicada pel Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

El Ministeri obté les dades sobre participants en vagues i centres de treball convocats i implicats a partir de qüestionaris estadístics que emplenen, per a cadascuna de les vagues, les unitats administratives competents de les comunitats autònomes i la Direcció General de Treball del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social. Atès que no hi ha l'obligació formal, per part de les empreses, de comunicar a l'autoritat laboral el nombre de treballadors en les vagues, les autoritats laborals provincials aconseguixen aquesta informació a través de la consulta directa a les empreses, la consulta a les organitzacions patronals i sindicals, o bé fent seguiment de les vagues mitjançant enquestes. Fins al 2016 aquestes dades inclouen les vagues generals; a partir del 2017, no.

D'altra banda, les dades sobre participants registrats segons la Seguretat Social són dades de baixes per vagues dels afiliats a la Seguretat Social que registra la TGSS per les comunicacions de vagues desenvolupades durant el període de referència. Es tenen en compte els treballadors afiliats al Sistema de la Seguretat Social. Per tant, no s'inclouen els treballadors de les mutualitats de MUFACE, MUGEJU i ISFAS. S'inclou el règim general, el règim especial del mar (per compte d'altri) i el règim especial de la mineria del carbó. Aquestes dades incorporen les dades de vagues generals.

El nombre de vagues generals s'ha comptabilitzat a partir de la relació de vagues generals publicades pel Ministeri. S'ha considerat que tenen repercussió a les Illes Balears si en les dades no s'especifica que es tracti d'una vaga general circumscrita a algunes comunitats autònomes.

6. Publicació de resultats

Els resultats d'aquesta operació es publiquen anualment al web de l'IBESTAT a l'enllaç següent: <https://ibestat.es/estadistica/sociedad/trabajo/huelgas>.

Per a les peticions d'informació més específiques, l'IBESTAT estudia la viabilitat de les peticions d'explotació a mida demanades pels usuaris i es compromet a facilitar-les al més aviat possible, tenint en compte els mitjans disponibles.

7. Informació relacionada

- 7.1.** Metodologia de l'Estadística de vagues i tancaments patronals del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social:
https://www.mites.gob.es/estadisticas/hue/notas_metodologicas.pdf
- 7.2.** Dades de l'Estadística de vagues i tancaments patronals del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social:
https://www.mites.gob.es/es/estadisticas/condiciones_trabajo_relac_laborales/HUE/welcome.htm